



CURTEA DE APEL CHIȘINĂU
АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА КИШИНЭУ

MD-2043, mun. Chișinău str. Teilor, 4 tel. 76-84-88

3a-1359/14

06.11.2014

nr. ieșire 8726

Copia: A.O. Centrul de informații „Genderdoc” m. Chișinău str. V.Cupcea 72-1

Copia: Străisteanu Doina Ioana m. Chișinău str. V.Alexandri 91, of. 8

Copia: Compania „Teleradio Moldova” m. Chișinău str. Miorița 1

Curtea de Apel Chișinău Vă expediază copia deciziei din 28.10.2014 spre cunoștință.

Anexă: copia deciziei pe 06 file.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Anatol Pahopol

DECIZIE
(dispozitivul)

28 octombrie 2014
Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău
având în componența sa:
Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii
Grefier Lucia Chimijuc

mun. Chișinău
Nina Cernat
Ana Gavrilița și Anatol Pahopol

a examinat în ședința publică, în ordine de apel, pricina la cererea de chemare în judecată a Centrului de Informații „Genderdoc-M” împotriva Companiei „Teleradio-Moldova” privind recunoașterea acțiunilor discriminatorii și obligarea pârîtului la restabilirea dreptului, la cererea de apel a Centrului de Informații „Genderdoc-M” împotriva hotărîrii Judecătoria Centru din 05.05.2014 prin care cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul Anatol Pahopol, ținând cont de explicațiile părților, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău, -

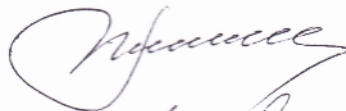
În baza art. 385 alin.(1) lit. a), art.389-390 CPC al RM, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,-

DECIDE:

Respinge cererea de apel a Centrului de Informații „Genderdoc-M” și menține hotărîrea Judecătoria Centru din 05.05.2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Centrului de Informații „Genderdoc-M” împotriva Companiei „Teleradio-Moldova” privind recunoașterea acțiunilor discriminatorii și obligarea pârîtului la restabilirea dreptului.

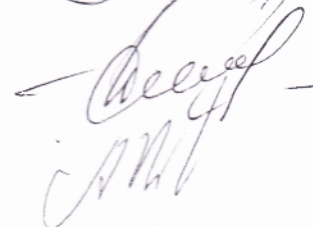
Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecătorul



Nina Cernat

Judecătorii



Ana Gavrilița

Anatol Pahopol

corespunde originalului
Judecătoria

A. Pahopol

DECIZIE

28 octombrie 2014
Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău
având în componența sa:
Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii
Grefier

mun. Chișinău

Nina Cernat
Ana Gavrilița și Anatol Pahopol

Lucia Chimijuc

a examinat în ședința publică, în ordine de apel, pricina la cererea de chemare în judecată a Centrului de Informații „Genderdoc-M” împotriva Companiei „Teleradio-Moldova” privind recunoașterea acțiunilor discriminatorii și obligarea pârītului la restabilirea dreptului, la cererea de apel a Centrului de Informații „Genderdoc-M” împotriva hotărītii Judecătoriei Centru din 05.05.2014 prin care cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul Anatol Pahopol, ținând cont de explicațiile părților, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău, -

CONSTATĂ:

La data de 14.11.2013, reclamantul Centrul de Informații „Genderdoc-M” s-a adresat cu cererea de chemare în judecată către Compania „Teleradio-Moldova”, solicitând recunoașterea acțiunilor discriminatorii și obligarea pârītului la restabilirea dreptului.

În motivarea cererii a indicat că, prin hotărītrea Curții de Apel Chișinău din 26.06.2012 a fost lăsată în vigoare hotărītrea Consiliului de Observatori ai Companiei „Teleradio-Moldova” nr. 1/244 din 22.12.2010 privind recomandarea președintelui și directorului Companiei difuzarea filmului „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale”, iar hotărītrea Curții de Apel a fost menținută în vigoare prin decizia Curții Supreme de Justiție a RM din 15.08.2012. Filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale” este unul din cele patru filme documentare din seria „Drepturile Omului pe Ecran”, realizate de Marin Turea și că autorul a ales filmul documentar ca modalitate de a-și exercita dreptul la libertatea de exprimare și de opinie garantat de Articolul 10 al Convenției Europene și în aceste filme documentare, autorul reflectă diversitatea de opinii existentă în societatea Republicii Moldova cu privire la fiecare din cele patru subiecte: poliția și justiția, societatea civilă, drepturile persoanelor cu dizabilități și drepturile minorităților sexuale.

Cu excepția celui din urmă film documentar, primele trei filme au fost difuzate de Teleradio-Moldova la ora 20.10, 22.40 și respectiv 22.40. Filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale” nu a fost difuzat, deși pârītul afirmă că a fost - în ziua de 16.07.2012 ora 00.40. Reclamantii afirmă că în acea zi și oră a fost arătat un film documentar despre peșterile Moldovei.

Consideră reclamantul că, filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale” în esența sa își propune să contribuie la dezvoltarea toleranței față de diversitate, să relateze diferite experiențe și opinii la subiect, să

informeze despre încălcările drepturilor omului de care suferă persoanele cu orientare homosexuală doar din cauza orientării sale sexuale.

Mai indică reclamantul în cererea de chemare în judecată că, Centrul de Informații „Genderdoc-M”, în acest documentar, relatează câteva din experiențele negative, cazuri de discriminare și violență, cu care se confruntă membrii comunității LGBT.

Din răspunsul primit de la pîrît sub nr. 01-14/239 din 27.02.2013, se arată că filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale” a fost arătat la ora 00.40 pe 16.07.2012 stabilită în baza deciziei nr. 44 a CCA „cu privire la aplicarea semnelor de avertizare în cadrul serviciilor de programe televizate” din 30.03.2010. Însă reclamantul consideră că CCA oferă o listă de criterii generale de care titularii de licență audiovizuală vor ține cont în clasificarea producțiilor audiovizuale. Aceste criterii se referă în principal la scenele de violență, contextul în care se prezintă consumarea drogurilor și a alcoolului, reprezentarea actului sexual, rolul copiilor în scene de violență, prezentarea femeii în ipostaze degradante, intensitatea scenelor de violență casnică, tipologia limbajului. În baza acestor criterii se recomandă utilizarea semnelor de avertizare „AP”, „12”, „16”, „18” care corespund vârstei copiilor, consumatori a informației difuzate.

Reclamantul afirmă că scene de violență sînt doar într-un singur film documentar și anume în „Drepturile omului pe ecran: poliția și justiția” pentru că redă evenimentele din 07.04.2009 și discută cazurile de tortură în poliție. Celelalte filme documentare, și în special Filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale” nu conțin nici scene de violență, nici limbaj licențios, nici act sexual și nici vreuna din criteriile enumerate în decizia nr. 44 din 30 martie 2010 care să o egaleze cu filmele horror, erotice și cu cele de o violență extremă.

Reclamantul consideră că pîrîtul intenționat și cu rea voință a calificat Filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale” ca fiind interzis tinerilor sub 18 ani pentru a-l difuza la o oră cît mai tîrzie, împiedicînd astfel informarea opiniei publice despre situația reală a persoanelor cu orientare homosexuală în R.M. Reclamantul consideră, că acest film documentar urma să fie arătat cel puțin la aceeași oră de 22.40 la care au fost difuzate și celelalte două filme documentare despre societatea civilă și persoanele cu dizabilități, toate trei avînd conținut informativ similar.

Reclamantul afirmă că a fost supus discriminării pe criteriul orientării homosexuale în exercitarea dreptului de exprimare a opiniei și de a transmite informație care nu poate fi justificată rezonabil de pîrît.

Reclamantul solicită instanței în baza art. 18 „dreptul la protecție a victimei discriminării” din Legea nr. 121 privind asigurarea egalității să dispună remedierea situației prin constatarea acțiunilor pîrîtului ca fiind discriminare pe criteriul orientării homosexuale, fiind formă interzisă de discriminare, și situației anterioare încălcării drepturilor reclamantului și mai solicită de a obliga pîrîtul să difuzeze filmul documentar „Drepturile omului pe ecran. Drepturile minorităților sexuale” la aceeași oră la care au fost difuzate celelalte trei filme documentare din această serie, adică nu mai tîrziu de 22.40.

Prin hotărîrea Judecătorei Centru din 05.05.2014 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată.

La data de 16.05.2014, cu respectarea termenului prevăzut la art. 362 CPC al RM, Centrul de Informații „Genderdoc-M” a declarat apel împotriva hotărîrii

instanței de fond, solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea apelului a indicat că instanța de fond eronat a concluzionat în pricină, în condițiile în care probele prezentate indică asupra unei discriminări din partea pîrîtului în privința minorităților sexuale. Subliniază apelantul că instanța de fond urma să pună sarcina probațiunii lipsei discriminării în seama pîrîtului, în situația în care pretinsa lezare a fost confirmată. Reiterează apelantul că este evidentă abaterea comisă de către pîrît, astfel că acesta neîntemeiat a considerat că problema abordată în filmul documentar ce vizează drepturile minorităților sexuale ar urma să fie difuzată la ore tîrzii, or, respectiva problemă are ca mesaj anume apărarea unor drepturi cetățenești și încălcările acestora. Consideră hotărîrea judecătorească ca fiind ilegală și neîntemeiată, care vine în contradicție cu circumstanțele cauzei și legislația aplicabilă speței, motiv pentru care solicită casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărîri în pricină.

În ședința instanței de apel, avocatul apelantului, Doina-Ioana Străisteanu, a solicitat admiterea apelului cu casarea hotărîrii și emiterea unei noi hotărîri în pricină.

Intimatul în ședința instanței de apel nu s-a prezentat din motive necunoscute, în pofida faptului că a fost înștiințat legal despre ora, data și locul examinării cauzei.

Judecînd apelul, verificînd argumentele invocate, audiind părțile prezente la proces și analizînd materialele pricinii, Colegiul civil consideră apelul nefondat și pasibil de respingere din următoarele considerente:

Conform art.385 CPC al RM (1) Instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: a) să respingă apelul și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Precum rezultă din materialele cauzei, Colegiul civil reține că reclamantul Centrul de Informații „Genderdoc-M” pretinde a fi discriminat prin acțiunile pîrîtului/intimat.Compania Teleradio-Moldova, prin faptul că filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale”, al regizorului Marin Turea, a fost difuzat la ore tîrzii, în condițiile cînd alte filme documentare vizînd apărarea drepturilor omului au fost difuzate mai devreme.

Precum a indicat reclamantul, Filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale” este unul din cele patru filme documentare din seria „Drepturile Omului pe Ecran”, realizate de Marin Turea și că autorul a ales filmul documentar ca modalitate de a-și exercita dreptul la libertatea de exprimare și de opinie garantat de Artciolul 10 al Convenției Europene și în aceste filme documentare, autorul reflectă diversitatea de opinii existentă în societatea Republicii Moldova cu privire la fiecare din cele patru subiecte: poliția și justiția, societatea civilă, drepturile persoanelor cu dizabilități și drepturile minorităților sexuale.

Indică reclamantul că, cu excepția celui din urmă film documentar, Filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale”, primele trei filme au fost difuzate de Compania „Teleradio-Moldova” la ora 20.10, 22.40 și respectiv 22.40.

Precum rezultă din răspunsul Companiei „Teleradio-Moldova” la cererea Centrului de Informații „Genderdoc-M”, filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale” a fost difuzat în ziua de 16.07.2012 ora 00.40.

Consideră reclamantii că sunt în prezența unei discriminări din partea pîrîtului, în condițiile în care problema abordată se referă la minoritățile sexuale.

Precum se indică în răspunsul Companiei „Teleradio-Moldova”, Colegiul civil reține că s-a invocat decizia nr. 44 a CCA „cu privire la aplicarea semnelor de avertizare în cadrul serviciilor de programe televizate” din 30.03.2010, la determinarea orei difuzării filmului documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale”. Reieșind din faptul că, precum invocă reclamantul, filmul nu conține elemente erotice, nu este horror și nu are secvențe de violență extremă, nici competiții full-contact, nu poate fi aplicată respectiva decizie a CCA, iar Compania nu ar fi avut temeii pentru stabilirea orei de difuzare atât de târzie.

Colegiul civil consideră nefondate argumentele invocate de către apelant, or acestea nu au o consistență juridică, având la bază doar niște presupuneri și aprecieri subiective a acțiunilor pîrîtului/intimat.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 121 privind asigurarea egalității, discriminarea este definită ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse;

Potrivit art. 18 din Legea citată, (1) Orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite: a) stabilirea faptului încălcării drepturilor sale; b) interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale; c) restabilirea situației anterioare încălcării drepturilor sale; d) repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată; e) declararea nulității actului care a condus la discriminarea sa. (2) Acțiuni în instanța de judecată pentru protecția persoanelor ce se consideră a fi victime ale discriminării pot înainta și sindicatele sau asociațiile obștești din domeniul promovării și protecției drepturilor omului.

Conform art. 19 din Lege, (1) Persoana care înaintează o acțiune în instanța de judecată trebuie să prezinte fapte care permit prezumția existenței unui fapt de discriminare. (2) Sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare revine pîrîtului, cu excepția faptelor ce atrag răspundere penală.

La caz, Colegiul civil reține că, la data de 30.03.2010, CCA a adoptat decizia nr. 44 privind aplicarea semnelor de avertizare în cadrul serviciilor de programe televizate, fiind constatată necesitatea introducerii unor norme obligatorii noi privind aplicarea mesajelor și semnelor de avertizare pentru producții cinematografice difuzate sau retransmise de către radiodifuzorii aflați în jurisdicția Republicii Moldova.

Așadar, prin decizia numită au fost determinate criteriile ce urmează a fi luate în considerațiune de către radiodifuzor la clasificarea producțiilor cinematografice, a fost stabilită expres categoria producțiilor și modul de determinare a acesteia, precum și orele la care pot fi difuzate.

Reclamantul invocă faptul că de către pîrît eronat a fost determinată apartenența filmului documentar vizat, la categoria filmelor ce pot fi difuzate în intervalul orelor 23-06.00, or acesta nu conține elemente horror, erotice, violență exxtremă, precum nici nu reprezintă competiții full-contact.

Colegiul civil subliniază că, la determinarea orei de difuzare, Compania „Teleradio-Moldova” a indicat că s-a luat în considerațiune dispoziția Deciziei nr. 44 din 30.03.2010, însă fără indica apartenența acestuia la una dintre categoriile expuse.

În sensul respectiv, instanța menționează că este în obligația operatorului de a ține cont de deciziile CCA, la stabilirea grilei de emisie, cu toate acestea Compania

„Teleradio-Moldova” nu a determinat apartenența filmului la una din categoriile expuse.

Apelantul pretinde la o eventuală discriminare în privința sa, în condițiile problemei abordate în cadrul filmului documentar, fără însă a indica în ce constă respectiva discriminare, or nu poate fi considerată a fi o discriminare și nu poate fi prezumată aceasta în condițiile unei aprecieri subiective a reclamantului, urmînd a fi prezentate probe în sensul dat.

De asemenea, Colegiul civil reține că nu a fost prezentat o confirmare a faptului că ar fi existat o înțelegere între Compania Teleradio-Moldova și ofertantul filmului realizat de regizorul Marin Turea, în privința difuzării acestuia la o anumită oră, iar simplul fapt al abordării problemelor minorităților sexuale și difuzării filmului la ora 00.40, nu poate fi considerată drept acțiune discriminatorie.

Potrivit art. 52 din Codul Audiovizualului, (1) Independența editorială a companiei este garantată prin lege. Nu se admit ingerințe operate de autorități publice și nici influența vreunui partid, organizații comerciale, economice, social-politice, sindicale și de alt ordin. Alin. (2) Independența editorială și de creație include dreptul exclusiv al organelor de conducere ale companiei de a adopta, în limitele stabilite de prezentul cod, decizii cu privire la: a) elaborarea politicii editoriale, adoptarea și modificarea grilei de emisie a companiei; b) organizarea activității editoriale și de creație; c) conceperea și producerea programelor, inclusiv a celor de știri și actualități; d) alte activități stabilite de prezentul cod și/sau de Consiliul de Observatori al companiei. (3) Organele de conducere ale companiei sînt obligate să asigure, în cadrul instituției, independența editorială, accesul angajaților de specialitate la informație, libertatea de creație, respectarea drepturilor fundamentale ale omului. (4) Organele de conducere ale companiei vor adopta reglementări detaliate cu privire la organizarea activității, astfel încît să evite influențele de orice natură asupra procesului editorial și de creație al companiei.

În condițiile respective, Colegiul civil subliniază că compania dispune de independență editorială și își stabilește grila de emisie, cu obligativitatea de a nu deroga de la normele și regulile adoptate de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului

Faptul că filmul documentar „Drepturile omului pe ecran: Drepturile minorităților sexuale” a fost difuzat la ora 00.40 nu contravine decizia CCA nr. 44 din 30.03.2010, prin urmare nici nu poate fi considerată drept o discriminare.

Mai mult ca atît, Colegiul civil subliniază că pentru a fi prezumată eventuala discriminare, partea care invocă lezarea dreptului, urma să confirme prin probe pertinente că pîrîtul ar fi atribuit filmul la categoria produselor cinematografice față de care se aplică semne distinctive ca fiind interzise anumitei categorii de telespectatori. La caz, însă, nu a fost prezentată o atare confirmare, fapt ce indică asupra faptului că filmul documentar a fost inclus în grila de emisie conform posibilității, iar realizatorul filmului nu a contestat acest fapt și nu a pretins la o altă grilă de emisie.

În atare ordine de idei, invocarea și pretinderea la eventuala lezare a dreptului reclamantului, prin discriminare pe criterii de orientare sexuală, nu poate fi reținută de către instanța de apel, or aceasta reprezintă o abordare subiectivă și neconfirmată din partea reclamantului. La caz, instanța menționează că nu poate fi pusă problema pretinderii la o anumită grilă de emisie din partea reclamantului, doar pornind de la subiectul abordat și preferințele sau doleanțele reclamantului, or compania-difuzorul

este liber în stabilirea grilei de emisie, iar asupra cărorva obligațiuni vis-a-vis de ora difuzării materialului cinematografic nu au fost convenite.

În condițiile respective, Colegiul civil consideră că nu există o discriminare, iar argumentele reclamantului corect au fost respinse de către instanța de fond, fapt ce duce la menținerea hotărârii contestate.

Referitor la argumentele precum că instanța urma să pună sarcina probațiunii în seama pîrîtului, Colegiul civil le va respinge ca nefondate.

Pentru a putea pretinde la punerea sarcinii probațiunii în seama pîrîtului, reclamantul urma să probeze faptele care permit prezumția existenței unui fapt de discriminare, pe cînd la caz este evidentă lipsa unei atare prezumții și lipsa discriminării.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de apel nu au careva consistență juridică, nu sunt susținute prin probe pertinente și poartă un caracter declarativ.

Din cele expuse supra, Colegiul civil conchide că argumentele apelului sunt nefondate, iar instanța de fond corect și just a concluzionat în pricină, motiv pentru care cererea de apel urmează a fi respinsă cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În baza art. 385 alin.(1) lit. a), art.389-390 CPC al RM, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,-

DECIDE:

Respinge cererea de apel a Centrului de Informații „Genderdoc-M” și menține hotărîrea Judecătoriei Centru din 05.05.2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Centrului de Informații „Genderdoc-M” împotriva Companiei „Teleradio-Moldova” privind recunoașterea acțiunilor discriminatorii și obligarea pîrîtului la restabilirea dreptului.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Nina Cernat

Ana Gavrilița

Anatol Pahopol

corespunde originalului
Judecător M. A. Pahopol

